

Historietur til Branden på Ravnanger søndag 29.april 2012.

Branden og under Branden er velkjente stedsnavn i våre bygder. I dag går historieturen til Branden for å bli bedre kjent med dette område på Ravnanger. I denne folder blir vi og bedre kjent med historien til de som først bosatte seg under Branden. God tur til Branden.

Branden.

Vi har gjennom tidene hørt om Branden, på Branden og under Branden. Hva kommer stedsnavnet Branden av? Vi lar Trygve Bjørsvik født og oppvokst under Branden svare: Når kveldsolen skinte i fjellet og skogen bak husene våre var det nærmest som det var brann i område der. Det er nok grunnen til at stedet har fått navnet Branden slik jeg tror og har hørt sier Trygve Bjørsvik. Det var foreldrene til Trygve som først bygde under Branden og fra den fine omtalen Harry Bjørsvik har laget om familien tar vi med fra innledningen:

De første under Branden.

Nilla og Halvard giftet seg 31. mars 1917, og var da henholdsvis 22 og 23 år gammel. De bodde den første tiden i "Storhuset" i Tveitevåg, og her ble også det første barnet Henry født den 23. september 1917, ca. et halvår etter giftermålet. Nilla og Halvard ble ikke lenge boende i Tveitevåg. Allerede da det neste barnet Henny ble født den 3. september 1919, var de flyttet i "Haugen" på Ravnanger, til moren til Halvard som het Kari. Slik det kan se ut for oss i dag, virker det som om de allerede nå hadde planene klare for å skille ut en liten eiendom fra hovedbruket i Haugen til seg og sin familie.

Som vi vet fikk de også dette til, og da Aagot kom til verden den 13. desember 1920, var de etablert med egen bolig "under Branden". Det var nå bare gått vel 3 år siden de giftet seg ...de hadde allerede fått 3 barn, bygget seg egen bolig på tilhørende og selveiende lite gårdsbruk, og slik sett lagt det hele til rette for et liv sammen med seg og sin familie.

Nilla og Halvard fikk tolv barn, tre av disse døde små de som vokste opp var: Henry, Henny, Aagot, Bernhard, Ingvald, Nelly, Trygve, Signe og Sigvart.

Signe bor fortsatt under Branden noe datteren Sissel også gjør, Signe som er født og oppvokst der har i familieomtalen til Harry Bjørsvik fått denne fine omtalen:

Signe som helt ung

Signe er nest yngst i den store barneflokken, og var også raskt ute i arbeidslivet, og da selvfølgelig også hun med start på Hauglandshella Sardinfabrikk. Videre begynte hun på arbeid på Florvåg Verk, og hun og Nelly bodde på hybel sammen i Florvåg. Her var Signe i 5 år, videre arbeidet hun på Merinospinneriet A/S i Breiviken i ca. 5 år, og senere i arbeidslivet har Signe jobbet hos Lyngbø Blomster på Kleppstø Torg og Iris Blomster i Markeveien i byen, samt på Ravnanger Senter.

Signe giftet seg med Reidar Eide fra Tveitevåg den 25.06.1960, og de bodde på-loftet hos foreldrene til Reidar den første tiden av sitt ekteskap. På midten av 1960 - tallet fikk de skilt ut egen tomt på gården "under Branden", og huset sto ferdig bygget i 1967. Dette var uten tvil bra for Nilla og Halvard, som nå selvfølgelig var begynt å merke alderdommen... og hadde behov for støtte og hjelp etter hvert som alderen tiltok. Ikke minst fikk Nilla merke viktigheten av at der var hjelp å få av nær familie, med de vonde føttene hun strevde med... da var det godt å ha datter Signe rett i nærheten.

Stien til under Branden (før veien kom) ser vi nord/øst for huset og løa til fam.Ramsvik.

De andre under Branden.

Nils Rasmussen var det som bygde det andre huset under Branden og det stod ferdig i 1927.

Margit datteren til Alma og Nils Rasmussen er født og oppvokst i dette huset og som Signe i nabohuset født i 1935. Margit vokste opp med sine to halvbrødre Robert og Ingvald.

Som Signe og de fleste andre unge i 1950-årene startet Margit sin arbeidsdag på hermetikkfabrikken på Hauglandshella. Seinere blei det arbeid i Bergen før hun begynte på butikken til Kristian Ravnanger der hun arbeidet sammen med Gunvor Gundersen og Edith Larsen . Margit giftet seg med Ludvig Andvik i 1957 og i 1966 flyttet de fra Ravnanger til Masfjorden. Der arbeidet hun på gården de hadde overtatt fra Ludvig sine foreldre og i butikken på Andvik var hun ansatt i 28år.

Margit ser med glede tilbake til tiden under Branden og på det gode vennskapet på de to gårdene der.

Bilde fra under Branden rundt 1950, huset til v.er der Signe vokste opp, huset i midten er der Margit vokste opp og det nye huset til h. er Robert (halvbror til Margit) sitt.Han flyttet til Amerika i 1957.

Askøystevnet på Litleåsen

31. mai 1959

Askøystevnet på Ravnanger ble arrangert etter det vanlige opplegget, og avviklet på en vellykket måte i pakt med tradisjonene.

Selv ikke det ufysiske været under konsertene klarte å ødelegge suksessen.

Seks blandakor, tre mannskor, fem musikklag og fire skolemusikklag deltok dette året.

Mannskoret "Fenring" sto for arrangemanget, som avsluttet med fest for deltagere i Haugland skole.

Bilde fra 1960, viser i første rekke fra venstre:

Nils J tveit, Ingvald Andersen, Erling Ravnanger, Hans Mikkelsen, Audun Jakobsen, Erling Veland, og John Ravnanger.

Stående bak fra venstre:

Harald Ravnanger, Alf Pedersen, Kåre Veland, Emil Larsen, Nils M Tveit, Daniel Johannessen, Gunnar Veland, Johan Tveit, Håkon Johannessen, Tormod Jakobsen, Arhur Pedersen, Bjørn Dale, Johannes Ramsvik, Knut Ravnanger og dirr. Dag Fluge

Mannskoret "Fenring" var mellom de eldste korene på Askøy. Stiftet i 1926.og hadde sitt første stevne på Vassbakken ved Storavatnet 2, juli 1933.

Koret hadde jevne øvelser under alle krigsårene.

Etter krigen førte koret en nokså omskiftene tilværelse. Fra 1948 til 1950 lå koret nede, for så og reise seg i 1951. Men i 1962 måtte koret legge årene inn, pgr. av sviktene medlemstall.

6

"Fredsstevnet" på Ravnanger 24 juni 1945

Sang og musikklivet på Askøy i krigsårene var uhyre vanskelig. Ingen Askøystevner ble arrangert. Ingen større konserter avholdt. Borte var alle de strålende høydepunktene.

I 1944 begynte det og lysne. Krigslykken ute fikk folk til å se fram mot lysere tider.

Allerede i februar 1945 bestemte samskipnaden at det skulle arrangeres Askøystevne til sommeren.

Tanken var og avvikle stevnet på Kleppe. Men manskoret "LJOM" fant, etter avveiing, og måtte frasi seg stevnet. Grunnen var at "Vernemakten" bygger festning på Kleppe, at et Askøystevne der ville være ugunstig.

Valget falt da på Ravnanger, og manskoret "FENRING" påtok seg ansvaret for stevnet. Så kom freden 8. mai. Tross fredsrusen, fortsatte planleggingen, og jobbingen på stevneplassen,

Søndag 24 juni, i strålende sol, kunne 2000 askøyværingene, sammen med kor og musikklag, sette hverandre stevne på Ravnanger.

Det skulle være unødvendig og nevne at dette såkaldte "Fredsstevnet" måtte bli vellykket.

Eldre sangere og musikere som har opplevd de fleste stevnene siden 1931, minnes den helt egenartede atmosfæren under selve konsertene, da våre nasjonalsanger, igjen kunne klinge fritt ut i sommerdagen, og ikke minst huske, de tallrike improviserte middagsselskapene rundt omkring på haugene, mellom de to konsertene.

Den avsluttende festen i fabrikkbygningen til A/S Bergenhus Canning Co. Satte prikken over i en. Spesielt huskes at firmaet spanderte en eske sardin på de 500 deltakerne. Det var populært i disse vareknapphetens og rasjoneringens tid.

Historieturene Haugland-Ravnanger 2007-2012.

Et tilbakeblikk.

Ideene til våre historieturer kom fra Helge Holmedal som arrangerte slike turer i Kleppestøområdet.

22.april 2007 var vår første tur. Den startet ved Haugland-Ravnanger kaien og med stans underveis fikk vi høre historien om: Rutebåtene, hermetikkfabrikken, meieriet,bedehuset,Krøgereiendommen, brødr. Mikalsen sitt sagbruk og saken til Olaus Krøger i Botnen. Videre Mikkelsen sin butikk,skolen og posten. Vi fikk se Peder Haugland sin første bil som kjørte passasjerer og den første skolestuen på Haugland. Turen ble avsluttet på Buvarden.

20.april 2008. Vi startet turen ved Ludvig Birkelid sitt gartneri, gikk først bort i Orrhaugen og så på Sven Bjørndalen sine samlinger av gamle ting. Derfra til Buneset, Breidablikk videre til Seljebråtet og forbi Monsenhuset og over Øvre Ravnanger tilbake.Hele tiden med stans og historiske tilbakeblikk.

19.april 2009.Turen kalte vi kulturminnetur siden 2009 var kulturminneår.Vi startet der brødr.Mikalsen sitt sagbruk stod gikk derfra over Orrhaugen og inntil Stemmo på Dalen. Inne ved Dalen blei fortalt historien til Stemmo og om fløting i Lonceelva, turen blei avsluttet på utmarkstykke til Evy Eidsør like oppfor Dalen. Der blei lest dikt, holdt tale og sunget sanger denne flotte vårdagen. Noen dager etter denne turen fikk vi telefon fra kulturavd. i Askøy kommune der flere fra de var med på kulturminneturen om vi ville restaurere Stemmo som et verdifullt kulturminne. Dette er nå blitt gjort og med flott dugnadsinnsats fra bygdefolket og med tilskudd fra Askøy kommune var det off.åpning av Stemmo på Dalen som kulturminne søndag 30.oktober 2011.

18.april 2010. Dette året var det 200år siden Olaus Krøger kjøpte gårdene Haugland og Ravnanger og denne historieturen fokuserte vi på det, men vi startet på Hauglandkaien. Denne var nå ny restaurert og et solid arbeid er utført, historien til kaien og arbeidet som nå var gjort blei fortalt om. Før turen gikk ut til der første Krøgerhuset stod blei gitt litt historiske tilbakeblikk. Ute der Olaus Krøger bygde det velkjente Krøgerhuset i 1810 samme år som han kjøpte gårdene på Haugland og Ravnanger avduket vi denne dagen en ny minneplate om Samson Krøger. Han var sønn til Olaus Krøger og en minneplate om han har stått på dette velkjente Krøgerhuset til huset blei revet ned rundt 1970. Den historiske talen om dette 200 års minne om Krøgerfamilien blei holdt av Erling Virkesdal.

10.april 2011. Turen startet ved Tide garasje, så gikk turen til Kråvik . Der blei fortalt historien til folk som bodde på dette stedet i eldre tider og det blei og fortalt om stedet i dag. Videre gikk turen til Djupevik, Hilleren, Berget og Busken. Hele tiden med stopp underveis og der det blei fortalt mange historiske tilbakeblikk.

29.april 2012. Branden kfr. de første sidene i denne folder.

Historiekomiteen har vært : fra v. Jørgen Jørgensen, Egon Mikkelsen, Erling Ravnanger, Oddvar Haugland. Dessverre døde Oddvar 6.des.2011 og hans søster Herborg Jakobsen har tatt hans plass i komiteen nå.

Komiteen på Historieturen 2008.